

Pytania i odpowiedzi oraz kontakt

Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania związane z realizacją Programu Współdziałania

 25.07.2024

W przypadku pytań zespół Programu Współdziałania chętnie zorganizuje spotkanie, na którym udzieli Państwu szczegółowych informacji.

Zapraszamy do kontaktu z zespołem Programu Współdziałania pod adresem email:

program.wspoldzialania@mf.gov.pl

Wybierz pytanie

1. [Czy zostanie doprecyzowany katalog procedur i opisów procesów, które będą spełniać warunek skuteczności i adekwatności, o których mowa w art. 20u. pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa?](#)

Przestrzeganie opublikowanych Wytycznych w zakresie Ram Wewnętrznego Nadzoru Podatkowego (RWNP) określających zbiór elementów oraz narzędzi wspierających skuteczny nadzór nad kwestiami podatkowymi w przedsiębiorstwie pozwoli firmom minimalizować ryzyko podatkowe, co jednocześnie będzie przekładać się na wzrost terminowości i poprawności składanych rozliczeń podatkowych, a także pozwoli traktować daną firmę jako solidnego i rzetelnego partnera, zarówno przez innych uczestników rynku, jak i organy administracji skarbowej.

Wytyczne stanowią opis ramowych wymagań dotyczących organizacji i działań wewnętrznych podatnika w zakresie funkcji podatkowej dla podmiotów aplikujących o przystąpienie do Programu Współdziałania. Wytyczne są zbiorem zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne w przedsiębiorstwach, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania w zakresie kontroli wewnętrznej nad ryzykiem dotyczącym prawidłowego rozliczania się z podatków.

W wytycznych są również doprecyzowane wymagania jakie należy spełnić, aby wdrożone przez podatnika ramy wewnętrznego nadzoru podatkowego można było uznać za skuteczne i adekwatne.

Wytyczne dotyczące Ram Wewnętrznego Nadzoru Podatkowego dostępne są [w zakładce Dokumenty](#).

2. [Przez kogo i na jakich zasadach będzie ustalane, które zagadnienia podatkowe należy uznać, za mogące stać się źródłem sporu z organem podatkowym?](#)

Decyzja w tym zakresie będzie leżała po stronie podatnika. Obowiązek zgłaszania do Szefa KAS zagadnień podatkowych mogących stać się źródłem sporu z organem podatkowym jest przywilejem podatnika, który może na bieżąco konsultować z Szefem KAS pojawiające się wątpliwości dotyczące stosowania prawa podatkowego. W przypadku wystąpienia wątpliwości interpretacyjnych w zakresie stosowania prawa podatkowego podatnik powinien przedstawić dane zagadnienie Szefowi KAS, który zajmie w tym zakresie stanowisko. Jeśli podatnik się z nim zgodzi wówczas zostanie zawarte porozumienie podatkowe. Podatnik będzie miał obowiązek zgłaszania tych zagadnień tylko w przypadku przekroczenia progu istotności, co nie znaczy, że poniżej tego progu podatnik nie może zwrócić się do Szefa KAS o zajęcie stanowiska. Ponadto w ramach współpracy po podpisaniu umowy będą organizowane cykliczne spotkania, na których będą omawiane plany podatnika i związane z nimi ryzyka podatkowe. Dodatkowo należy wyjaśnić, że po zawarciu umowy będą na podatniku ciążyły obowiązki informacyjne, a uzyskane w ten sposób informacje, będą poddane analizie w ramach audytu monitorującego. Jeśli Szef KAS uzna, że dana czynność, w jego ocenie, może budzić wątpliwości pod kątem prawidłowości stosowania prawa podatkowego, wówczas zwróci się do podatnika o złożenie niezbędnych wyjaśnień w sprawie. W związku z tym Szef KAS w ramach podejmowanych czynności audytowych będzie również weryfikował, czy nie pojawiły się zagadnienia budzące wątpliwości podatkowe.

3. Czy przez „korzyść podatkową” należy rozumieć tylko korzyść wskazaną w art. 3 pkt 18 ustawy Ordynacja podatkowa, czy również sytuacje wskazane w art. 86a. § 1 pkt 4 lit. a i b ustawy Ordynacja podatkowa?

W rozumieniu art. 3 pkt 18 ustawy Ordynacja podatkowa podmiot uczestniczący w Programie Współdziałania (PW) jest zwolniony z raportowania krajowych schematów podatkowych.

Poza tym definicja zawarta w art. 86a §. 1 pkt 4 lit. a i b ustawy Ordynacja podatkowa dotyczy tylko realizacji obowiązku MDR. Natomiast definicja zawarta w art. 3 pkt 18 ustawy Ordynacja podatkowa ma zastosowanie do całej Ordynacji podatkowej, w tym Współdziałania.

W związku z powyższym przez korzyść podlegającą zgłoszeniu w ramach PW należy rozumieć:

- a. niepowstanie zobowiązania podatkowego, odsunięcie w czasie powstania zobowiązania podatkowego lub obniżenie jego wysokości,
- b. powstanie lub zawyżenie straty podatkowej,
- c. powstanie nadpłaty lub prawa do zwrotu podatku albo zawyżenie kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku,
- d. brak obowiązku pobrania podatku przez płatnika, jeżeli wynika on z okoliczności wskazanych w lit. a.

4. Czy zgodnie z art. 20u. pkt 4 ustawy Ordynacja podatkowa, istotne informacje mogące mieć wpływ na uzyskanie korzyści podatkowej dotyczą czynności, które są podejmowane głównie w celu uzyskania korzyści podatkowej, czy dotyczą również sytuacji podejmowanych w toku normalnej działalności gospodarczej, których skutkiem „pobocznym” może być uzyskanie korzyści podatkowej?

Zgłoszeniu powinny podlegać zarówno czynności podejmowane głównie w celu uzyskania korzyści podatkowej, jak i czynności podejmowanych w toku normalnej działalności gospodarczej, których skutkiem ubocznym może być uzyskanie korzyści podatkowej. Tak szerokie podejście do zgłaszania korzyści podatkowych ma na celu budowę zaufania i transparentności w

relacji z administracją skarbową, poza tym zapewnia, że podmiot uczestniczący w PW analizuje czynności podejmowane w toku normalnej działalności gospodarczej pod kątem ich skutków podatkowych.

Po zakończeniu pilotażu, w wyniku przeprowadzonej ewaluacji Programu Współdziałania, zostanie poddany analizie zakres przekazywanych informacji na temat korzyści podatkowych.

5. Jakiego etapu czynności mogących skutkować powstaniem korzyści podatkowej obejmuje obowiązek zgłoszenia informacji Szefowi KAS? Czy dotyczy to realizacji czynności, faktu przygotowania do niej, planowania konkretnych czynności, rozważań nad podjęciem czynności w bliżej nieokreślonej przyszłości?

Aby możliwa była współpraca w czasie rzeczywistym, podatnik powinien zgłaszać, jak najszybciej to możliwe, zamiar podjęcia czynności mogących skutkować powstaniem korzyści podatkowej. Zatem optymalnym rozwiązaniem byłoby zgłoszenie zarówno korzyści podatkowej jak i wątpliwości w zakresie stosowania na etapie planowania konkretnych działań lub nawet w fazie rozważania możliwości podjęcia działań.

Szczegółowe ustalenia w tym zakresie, mogą zostać doprecyzowane w umowie o współdziałanie.

6. Na jakich zasadach Szef KAS będzie dostosowywał formę i częstotliwość działań weryfikujących poprawność wykonywania przez podatnika obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego?

Dla każdego podatnika po przeprowadzeniu audytu wstępnego zakończonego opinią pozytywną będzie sporządzany projekt indywidualnego planu nadzoru, który będzie przekazywany do podatnika do zapoznania się przez podpisaniem umowy o współdziałanie.

W indywidualnym planie nadzoru (dalej także IPN) będzie zawarty zbiór planowanych wobec podatnika czynności nadzorczych w określonej perspektywie czasowej, których celem jest weryfikacja poprawności realizowania przez podatnika obowiązków wynikających z umowy. Plan określa częstotliwość i rodzaj planowanych czynności nadzorczych oraz określa możliwe do zastosowania czynności nadzorcze ad hoc. Częstotliwość i zakres planowanych czynności nadzorczych będą uzależnione od oceny poziomu ryzyka ustalanego na podstawie informacji uzyskanych w toku audytu podatkowego i bieżącej współpracy w ramach umowy. IPN – będzie określać reakcję na ryzyko podatkowe, która powinna być adekwatna do jego istotności. IPN jest elementem profilu podatnika, który stanowi zbiór informacji o podatniku oraz zidentyfikowanych u niego ryzyk, ich oceny i sposobie zarządzania tymi ryzykami przez KAS.

Plan będzie uzależniony od oceny poziomu ryzyka, dlatego długość trwania planu będzie elastyczna - im wyższy poziom ryzyka tym krótszy plan. Przewidywane okresy na jaki będzie sporządzany plan: od roku do 4 lat. W pilotażu plan nie będzie dłuższy niż okres trwania pilotażu.

W stosunku do części obowiązków informacyjnych częstotliwość ich realizowania będzie zależna od poziomu skuteczności i adekwatności ram wewnętrznego nadzoru podatkowego, czyli de facto od ogólnej oceny poziomu ryzyka - im mniejsze ryzyko tym rzadsza częstotliwość realizowania tych obowiązków wynikająca z IPN.

W IPN będzie regulowana częstotliwość przekazywania informacji:

- w postaci plików JPK – schemat: KR, FA, MAG, WB;
- o wdrożonych lub planowanych istotnych zmianach w zakresie RWNP,
- o istotnych zdarzeniach finansowych, rachunkowych i prawnych mających wpływ lub mogących mieć wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstwa,
- dotyczących oceny prawidłowości realizacji obowiązków podatkowych lub funkcjonowania ram wewnętrznego nadzoru podatkowego uzyskanych w wyniku realizacji kontroli i audytów wewnętrznych oraz zleczanych przez Podatnika audytów zewnętrznych, w tym niezależnego audytu funkcji podatkowej, a także informacji o podjętych działaniach naprawczych,
- w zakresie zagadnień potencjalnie spornych, w obszarach wysokiego i niskiego ryzyka będzie regulowana poprzez określenie odpowiednio niskiego lub wysokiego poziomu progu istotności, które będą wskazane w okresowym indywidualnym planie nadzoru.

Okresowy indywidualny plan nadzoru w przypadku planowanego w siedzibie lub oddziałach podatnika audytu monitorującego powinien zawierać nie tylko jego zakres i termin realizacji, ale i wstępny plan audytu oraz wstępny harmonogram czynności audytowych ustalany z podatnikiem.

Częstotliwość i formy nadzoru w zakresie planowanego audytu monitorującego będą uzależnione nie tylko od ogólnego poziomu ryzyka – ale i od poszczególnych obszarów wysokiego lub niskiego ryzyka.

Audyt monitorujący w siedzibie podatnika będzie możliwy do realizacji ad hoc w przypadku:

- istotnej zmiany w zakresie RWNP albo
- z uwagi na konieczność wyjaśnienia wątpliwości w zakresie prawidłowości realizowania obowiązków podatkowych, albo
- w związku z wnioskiem o zawarcie porozumienia podatkowego.

Po zakończeniu pilotażu będzie również przeprowadzany losowo audyt monitorujący w siedzibie podatnika, jako narzędzie nadzoru służące badaniu efektywności Programu. Audyt ten będzie przeprowadzany przez zespół audytowy, który dotychczas nie przeprowadzał audytu wobec danego podatnika. W związku z powyższym po zakończeniu pilotażu w planie będzie również zapis, że raz na jakiś okres (np. raz na 2-3 lata) będzie wyznaczona próba losowa do audytu i dany podmiot może się znaleźć w tej próbie. W przypadku wylosowania, podmiot zostanie o tym poinformowany i ustalony zostanie z nim termin realizacji audytu oraz zmodyfikowany zostanie odpowiednio plan nadzoru (zmiana lub rezygnacja z innych planowanych czynności nadzorczych w okresie realizacji audytu).

Audyt monitorujący bez udziału podatnika - będzie przeprowadzany w wyniku zgromadzonych na podstawie przekazywanych przez podatnika informacji i dokumentów w ramach realizacji umowy oraz będących w posiadaniu KAS w związku z realizacją obowiązków podatkowych, a także na podstawie informacji publicznie dostępnych.

Te czynności będą miały charakter ciągły i trudno w ich przypadku będzie zaplanować częstotliwość.

Efekt tych czynności będzie się przejawiał zmianą oceny ryzyka w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości (zwiększenie ryzyka) lub w przypadku ich braku (zmniejszenie ryzyka) - co z kolei będzie miało wpływ na częstotliwość zastosowania innych form nadzoru.

Plan ma elastyczny charakter, może bowiem podlegać modyfikacji, gdy jest to uzasadnione:

- zmianą oceny ryzyka lub pojawianiem się nowego ryzyka;

- zmianą reakcji na ryzyko w wyniku zastosowania czynności nadzorczej ad hoc (jeśli zastosowany ad hoc środek nadzoru nie wpłynie na zmianę oceny ryzyka, ale zastosowanie następczo planowanego środka jest już niecelowe albo konieczna jest zmiana zakresu czynności nadzorczej, np. zamiana zakresu audytu monitorującego w siedzibie podatnika).

Zmiana planu nadzoru zamiast zwiększenia działań ad hoc pozwala na ustalenie nowych zakresów i form działań nadzorczych oraz harmonogramu ich realizacji, co umożliwia podatnikowi udział w planowaniu.

Aktualny IPN zawsze będzie udostępniony podatnikowi, a o wszelkich zmianach w IPN oraz przyczynach ich wprowadzenia podatnik będzie każdorazowo informowany.

7. [Czy brak zawarcia porozumienia podatkowego w sprawie interpretacji przepisów prawa podatkowego oznacza każdorazowo obowiązek przyjęcia stanowiska prezentowanego przez KAS?](#)

Jedną z podstawowych zasad Programu jest „zgoda na brak zgody” – udział w Programie nie wyklucza możliwości wejścia w spór z administracją skarbową. W przypadku rozbieżnych stanowisk w zakresie danego zagadnienia podatkowego, obie strony umowy o współdziałanie powinny dążyć do jak najszybszego rozstrzygnięcia sporu przed sądem administracyjnym.

W przypadku nie zawarcia porozumienia podatkowego, podatnik powinien zwrócić się o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej lub wiążącej informacji stawkowej. Jeśli Dyrektor KIS wyda interpretację lub WIS, które również nie będą zgodne ze stanowiskiem podatnika, spór może być przedmiotem rozstrzygnięcia sądu.

8. [Czy porozumienie podatkowe w sprawie interpretacji przepisów prawa podatkowego będzie chronić podatnika również po zakończeniu umowy o współdziałanie z Szefem KAS?](#)

Zgodnie z uzasadnieniem do art. 20z. ustawy Ordynacja podatkowa - wypowiedzenie umowy skutkuje możliwością rozwiązania zawartych po podpisaniu umowy porozumień podatkowych, ale tylko tych, których funkcjonowanie po rozwiązaniu umowy będzie niecelowe, np. porozumienia dotyczące ram wewnętrznego nadzoru podatkowego. Odstępstwo od tej zasady i rozwiązanie z podatnikiem porozumień podatkowych w sprawie interpretacji przepisów podatkowych skutkować mogłoby ryzykiem rozwiązywania umów także przez inne podmioty objęte Programem, ponieważ w tej sytuacji porozumienia dawałyby mniejszą ochronę prawną niż interpretacje podatkowe. W konsekwencji podstawowa korzyść z udziału w Programie jakim jest gwarancja stosowania prawa nie byłaby de facto realizowana.

9. [Czy niezależny audytor powinien spełniać szczególne, konkretne warunki \(np.: liczba doradców, poziom przychodów, minimalny okres prowadzenia przez niego działalności itp.\)?](#)

Niezależny audytor funkcji podatkowej powinien spełniać wymagania ustawowe. Pozostałe ewentualne wymagania zależą od ram wewnętrznego nadzoru podatkowego wdrożonych przez danego podatnika, np. w zakresie potencjału, doświadczenia zawodowego, zdolności technicznych i zawodowych, sytuacji ekonomicznej, a także okresowej zmiany niezależnego audytora funkcji podatkowej oraz składu zespołu wspierającego realizację niezależnego audytu funkcji podatkowej (NAFP) przez tego audytora.

Należy podkreślić, że NAFP jest realizowany w ramach 4 linii obrony przed nieprawidłowościami w zakresie podatków. Jego celem jest danie podatnikowi zapewnienia, że prawidłowo realizuje obowiązki podatkowe. Nałożenie odpowiednich wymogów w tym zakresie na wykonawcę tej usługi ma na celu zapewnienie jak najwyższej jakości przeprowadzonego audytu i świadczy jednocześnie o poziomie dojrzałości wdrożonych przez podatnika ram wewnętrznego nadzoru podatkowego. Podobne wymogi jak wobec niezależnego audytora powinny dotyczyć także innych elementów zewnętrznych mechanizmów nadzoru podatkowego wykorzystywanych przez podatnika w ramach czwartej linii obrony jak np. doradztwo podatkowe.

10. Czy brak obowiązku przekazywania Szefowi KAS informacji o schematach podatkowych innych niż transgraniczne w związku z zawarciem umowy o współdziałanie, powoduje całkowity brak obowiązku analizowania przez korzystającego czy uzgodnienia inne niż transgraniczne spełniają definicję schematu podatkowego, zgodnie z art. 86a §1 pkt 10 ustawy Ordynacja podatkowa?

Podatnik, który podpisze umowę o współdziałanie będzie zwolniony z raportowania MDR, z wyjątkiem schematów transgranicznych, o których mowa w art. 86a § 1 pkt 12 ustawy Ordynacja podatkowa.

Korzystający, który zawrze umowę o współdziałanie powinien ocenić spełnienie warunków, określonych w art. 86a § 5 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, uprawniających go do zwolnienia z obowiązku raportowania schematów podatkowych innych niż transgraniczne na gruncie przepisów działu III rozdziału 11a ustawy Ordynacja podatkowa. W takiej sytuacji nie będzie on zobowiązany do analizowania, czy uzgodnienia inne niż transgraniczne spełniają definicję schematu podatkowego.

11. Czy w przypadku wystąpienia uzgodnienia spełniającego definicję schematu podatkowego innego niż transgraniczny, podatnik (korzystający) będzie zobowiązany do przekazania takiej informacji Szefowi KAS zgodnie z zasadami współpracy, jednak nie będzie musiał składać formularza MDR-1?

W przypadku wystąpienia uzgodnienia spełniającego definicję schematu podatkowego innego niż transgraniczny, korzystający nie będzie zobowiązany do przekazywania Szefowi KAS informacji o schemacie podatkowym.

Będą na nim jednak ciążyły obowiązki informacyjne, wynikające z przepisów Działu IIB ustawy Ordynacja podatkowa i umowy o współdziałanie.

Szczegółowy wykaz obowiązków informacyjnych opublikowany został w [Podręczniku dla uczestnika Programu Współdziałania](#).

12. Do jakich uzgodnień (okresu ich powstania) znajduje zastosowanie art. 86a § 5 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa ?

Zgodnie z art. 86 § 5 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa - obowiązek przekazania informacji o schemacie podatkowym nie powstaje, gdy schemat podatkowy, inny niż schemat podatkowy transgraniczny, dotyczy wyłącznie korzystającego, który jest stroną umowy o współdziałanie, jeżeli w ramach audytu wstępnego Szef Krajowej Administracji Skarbowej potwierdził wykonywanie przez niego obowiązków, o których mowa w dziale III, rozdziale 11a - ustawy Ordynacja podatkowa.

W związku z powyższym przedmiotowy obowiązek nie powstanie, jeśli w ramach audytu wstępnego zostanie potwierdzone stosowanie przez podmiot przepisów dotyczących raportowania MDR w okresie objętym audytem wstępnym.

13. [Czy w przypadku planowanego podpisania umowy o współdziałanie podatnik powinien złożyć, jako korzystający, informacje o schemacie podatkowym MDR-1?](#)

Przepisy ustawy z dnia 16 października 2019 r. o rozstrzyganiu sporów dotyczących podwójnego opodatkowania oraz zawieraniu uprzednich porozumień cenowych mają charakter szczególny, a ich celem jest wdrożenie na gruncie prawa polskiego programu poprawnego rozliczenia opartego na ścisłej współpracy między największymi podatnikami a administracją podatkową (ang. co-operative compliance). Obowiązki związane z przekazywaniem informacji o schematach podatkowych ulegają w związku z tym ograniczeniu, z uwagi na daleko posuniętą transparentność działań i zamierzeń podatnika, który jest stroną umowy o współdziałanie.

Mając na względzie powyższe cele realizowane przez instytucję współdziałania, fakt zawarcia umowy o współdziałanie nie powinien stanowić schematu podatkowego na gruncie przepisów działu III rozdziału 11a ustawy Ordynacja podatkowa. W szczególności, sam fakt zawarcia takiej umowy nie będzie prowadzić do spełnienia kryterium głównej korzyści. Korzyść podatkowa nie jest główną lub jedną z głównych korzyści, którą podmiot spodziewa się osiągnąć zawierając umowę o współdziałanie.

14. [Czy w przypadku, gdy podatnik, przed dniem zawarcia umowy o współdziałanie, zgłosił informację o schemacie podatkowym MDR-1, to czy po zawarciu umowy o współdziałanie będzie miał obowiązek składania informacji o zastosowaniu schematu podatkowego MDR-3?](#)

Obowiązek przekazania informacji o schemacie podatkowym nie powstaje, gdy schemat podatkowy, inny niż schemat podatkowy transgraniczny, dotyczy wyłącznie korzystającego, który jest stroną umowy o współdziałanie, jeżeli w ramach audytu wstępnego Szef KAS potwierdził wykonywanie przez niego obowiązków, o których mowa w ustawie Ordynacja podatkowa (art. 86 § 5 pkt 2). Wyłączenie to obejmuje także informację MDR-3."

Kontakt

Nie możesz znaleźć odpowiedzi na Twoje pytanie?

W zakresie pytań dotyczących Programu Współdziałania, w tym m.in. wniosku o zawarcie umowy o współdziałanie oraz kwestionariusza samooceny przedsiębiorcy – napisz do zespołu odpowiedzialnego za realizację Programu, na adres:

program.wspoldzialania@mf.gov.pl.